
DRUŠTVENE NOVICE

DRUŠTVO ZA VAKUUMSKO TEHNIKO SLOVENIJE SPREJETO V MEDNARODNO ZVEZO IUUSTA

Zveza društev za vakuumsko tehniko Jugoslavije (JUVAK) je združevala tri republiška društva iz: Slovenije, Hrvaške in Srbije. Zaradi aktivnosti slovenskih vakuumistov je bila to ena od redkih jugoslovanskih organizacij, ki je imela svoj sedež v Ljubljani, večina članov izvršilnega odbora pa je bila iz Slovenije. JUVAK je bil včlanjen v Mednarodno zvezo za vakuumsko znanost, tehniko in aplikacije (IUUSTA) vse od njene ustanovitve, leta 1959, v Namurju, Belgija, pri kateri so slovenski vakuumisti tudi sodelovali.

Že po razglasitvi neodvisne in suverene države Slovenije 25. junija 1991 je bilo povsem jasno, da se bodo vsa slovenska društva morala posebej samostojno vključevati v mednarodne zveze in organizacije. Mednarodna zveza vakuumistov, IUUSTA, ima praviloma seje izvršilnega odbora dvakrat na leto. Prva seja po zgodovinskih geografsko-političnih spremembah na teritoriju bivše Jugoslavije je bila tako od 28. do 30. septembra 1991 na Dunaju, ki sem se je udeležil (A. Zalar) kot predstavnik JUVAK v izvršilnem odboru IUUSTA. Svojo prisotnost na tej seji sem izkoristil tudi za zbiranje vseh potrebnih podatkov in za pripravo materialov, ki so potrebni za vključitev novih članov v IUUSTA, v tem primeru bivših republiških društev, ki so tvorila JUVAK. Vsi razgovori so bili še preliminarni, ker ta problematika ni bila na dnevnem redu dunajske seje. Pogoji za začetek procedure za vključitev DVT Slovenije v IUUSTA je bilo mednarodno priznanje Slovenije, nato pa prošnja in priprava vsega potrebnega materiala, ki je po statutu IUUSTA potreben za vstop v to mednarodno organizacijo. Vse potrebne napotke sta nam dala Prof. J. de Segovia (Španija), predsednik IUUSTA in Dr. J. Colligon (Anglija), generalni sekretar IUUSTA, informacije pa smo posredovali tudi DVT Hrvaške in DVT Srbije.

Medtem, ko so slovenski vakuumisti pod predsedstvom A. Preglja in hrvaški pod vodstvom njihovega predsednika dr. H. Zorca takoj začeli s pripravami za vključitev obeh društev v IUUSTA, pa je predsednik DVT Srbije, Prof. T. Nenadović avtorja tega sestavka obtožil razbijaštva JUVAK. Obenem se je direktno povezal s predsedstvom IUUSTA in razglasil DVT Srbije za naslednika JUVAK. Ker predstavniki srbskega društva niso mogli, pa tudi ne želeli, priti na zadnjo sejo IO JUVAK, ki naj bi bila v začetku 1992 v Ljubljani, DVT Slovenije ni preostalo drugega kot, da je na svoji skupščini 6. marca 1992 uradno razglasilo izstop iz

JUVAK. Enako so napravili tudi hrvaški vakuumisti in s tem je JUVAK, ki je bil zveza večih republiških društev, tudi dejansko prenehal obstojati.

Na 66. seji izvršilnega odbora IUUSTA, od 8. do 10.5.1992 v Juan les Pins, Francija, mi je bila kot predstavniku JUVAK že na začetku odvzeta pravica glasovanja, tako da sem imel samo še status opazovalca, lahko pa sem zastopal DVT Slovenije in DVT Hrvaške pri proceduri za včlanjanja v to mednarodno organizacijo vakuumistov.

Po ločeni in nadrobni predstavitvi obeh društev sta bili s tajnim glasovanjem slovensko in hrvaško društvo sprejeti v IUUSTA. Do generalne skupščine v Haagu, oktobra 1992 imata status opazovalca, nato pa bosta postala redna člana. Kot zanimivost naj navedem, da je bila na isti seji obravnavana tudi vloga ruskih vakuumistov, vendar zaradi nekaterih nejasnosti in medsebojnih nesporazumov med starimi in novimi strukturami ni bila ugodno rešena.

Status DVT Srbije oziroma vakuumskega društva nove zvezne države Jugoslavije, ki pa naj bi se formalno šele ustanovilo, bo podrobneje obravnavan na naslednji seji izvršilnega odbora IUUSTA, oktobra 1992 v Haagu na Nizozemskem.

Vključitev DVT Slovenije v mednarodno zvezo IUUSTA je za vakuumiste podobnega pomena, kot je bila za slovenske športnike njihova prisotnost v olimpijskem komiteju. Omogočeno nam je sodelovanje v izvršilnem odboru IUUSTA, v vseh njenih strokovnih sekcijah in na pomembnih mednarodnih strokovnih srečanjih, omogočeni so osebni stiki z vodilnimi strokovnjaki in hiter dostop do pomembnih strokovnih informacij in materialov, potrebnih za izobraževanje novih generacij vakuumistov. Včlanjenost v IUUSTA obvezuje nacionalna društva in obenem vzpodbuja njihovo aktivnost. Večina članic IUUSTA prihaja iz industrijsko najbolj razvitih držav sveta. Slovenija ima z dolgo tradicijo na vakuumskem področju možnost, da tudi na tem področju ohranja stik z razvitim svetom, kar je še posebej pomembno, ker sta vakuumska znanost in tehnika osnova modernih tehnologij, za katere je praviloma potreben majhen vložek materiala in energije.

Dr. Anton Zalar